

Afgørelser – Reg. nr.: 03800.02

Fredningen vedrører: Laven

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   11-04-1967

Fredningsnævnet   31-05-1966

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

11/4-1967

U D S K R I F T

a f

Overfredningsnævnets kendelsesprotokol.

År 1967, den 11. april, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1901/67 vedrørende fredning af matr. nr. 3ag og et areal af matr. nr. 7a, begge Laven by, Linå sogn.

Den af fredningsnævnet for Skanderborg amtsrådsreds den 31. maj 1966 afsagte kendelse er sålydende:

"Den 8. maj 1965 ansøgte Linå sogneråd for ejeren af matr. nr. 3ag Laven by, Linå sogn, gårdejer Viggo Laursen, Laven, om tilladelse til at udstykke en parcel af nævnte matr. nr. til bebyggelse med eenfamiliehus.

Da det areal, ansøgningen omfattede, er beliggende i et meget naturskønt område i ret kort afstand fra Julsø overfor Himmelbjerget og i nærheden af to allerede fredede områder af dels

matr. nr. la og lx Laven by, Linå sogn, og matr. nr. 5g smst., nærrede fredningsnævnet betænkeligheder ved at tillade det ansøgte, hvorfor sagen blev forelagt fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg amter, der ved skrivelse af 17. juli 1965 udtalte:

"Det påtænkte hus vil blive højt beliggende med vid udsigt over søområdet mod Himmelbjerget og over det område ved Julsø, for hvilket en fredningssag verserer. Sognerådsformanden har oplyst, der vil blive tale om helårshus, og at bygherren for tiden er bosiddende i København, og at man ikke ved, hvorvidt han ønsker at blive fast bosiddende i det heromhandlede hus.

Fra et fredningsmæssigt synspunkt må man anse byggeriet for uheldigt."

I et møde den 17. august 1965 besluttedes det, at sognerådsformanden i Linå kommune skulle forhandle med andrageren om en fredning af dennes ejendom matr.nr. 7a, der ligger i tilknytning til det fredede område af la Laven samt fredning af resten af matr. nr. 3ag imod, at andragendet om udstykning til helårsbeboelse på 1. parcel af 3ag imødekommes.

Andrageren har herefter mundtligt overfor fredningsnævnet fremsat tilbud om at lade matr.nr.ene 7a og 3ag efter udstykning af en parcel af matr. nr. 7a til helårsbeboelse for ejeren frede, således at de nærmere fredningsbestemmelser fastsættes af fredningsnævnet. Han har krævet en erstatning på 20.000 kr. senere nedsat til 15.000 kr.

Matr. nr. 7a Laven, Linå sogn, og matr. nr. 3ag smst. udgør en landbrugsejendom. Arealet er 5 ha og 102 m². Grundværdien 16.400 kr.

Ejerens skøde er tinglyst den 3. december 1953.

Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 10, stk. 1 har været indrykket i Statstidende for den 10. maj 1966.

Fredningsnævnet finder, at området på grund af sin skønhed og nære beliggenhed ved allerede fredede områder har væsentlig betydning for almenheden, og at betingelserne efter §1,1 i lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 om naturfredning for at modtage ejerens tilbud er til stede.

Fredningen går ud på følgende:

Arealet, der fredes:

1. Matr. nr. 3ag Laven by, Linå sogn.
2. Matr. nr. 7a undtagen et område, der imod øst afgrænses

af skellet imod matr. nr. 3aa Laven by, Linå sogn, og imod syd af en linie, der går 60 m syd for den vest-østgående kommune-landevej fra gl. Laven til Laven stationsby, parallelt med denne. Mod vest er grænsen en linie trukket mod syd ved den nuværende bygnings østgavl, og mod nord er parcellens grænse fornævnte landevej. På dette areal er ejeren beføjet til at bygge et eenfamiliehus til helårsbeboelse.

Vedr. det fredede område:

Dette skal forblive henliggende i sin nuværende tilstand og udnyttes som hidtil som landbrugsejendom. Arealerne må ikke yderligere bebygges, og der må ikke på disse opstilles boder, skure, master eller andre skæmmende indretninger samt beboelsesvogne. Ejendommen må ikke beplantes yderligere med træer, der kan virke udsigtsforstyrrende, og ændring af terrænformerne må ikke finde sted. Gravning efter sten, sand, ler, ral, grus el. lign. må ikke finde sted, og der må heller ikke foretages afgravninger, udjævninger eller opfyldninger. Henkastning af affald må ikke finde sted. Støjende adfærd på det fredede område må ikke finde sted. På arealerne må der ikke indrettes parkeringspladser el. campingpladser. Den nuværende ejer må dog som hidtil tillade, at enkelte telte midlertidig opslåes på arealet.

Fremførelse af telefon- og kraftledninger må kun ske med fredningsnævnets tilladelse.

Der må ikke anlægges nye veje eller stier på arealerne uden nævnets tilladelse.

I erstatning tilkendes der ejeren 15.000 kr., der forrentes med 6% årlig fra den 31.maj 1965^{x)}, indtil udbetaling sker.

Erstatningen udredes med 3/4 af Statskassen og 1/4 af Skan-

---

x) Rettes i overensstemmelse med den af ejeren godkendte original til 31.maj 1966.

derborg amtsfond og de i Skanderborg amtsrådsreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Panthaveren har ikke fremsat ønske om udbetaling af nogen del af erstatningen."

Konklusionen er sålydende:

"Der pålægges ejendommen matr. nr. 3^{ag} og 7^a med undtagelse af foran beskrevne areal Iaven by, Linå sogn, de forannævnte servitutter, der med prioritet forud for pantegæld vil være at tinglyse på ejendommen.

Påtaleret tilkommer fredningsnævnet for Skanderborg amt.

I erstatning tilkendes der ejeren 15.000 kr., der forrentes med 6% årlig fra den 31.maj 1965^{x)} indtil udbetaling sker. Erstatningen udredes med 3/4 af Statskassen og 1/4 af Skanderborg amtsfond og de i Skanderborg amtsrådsreds beliggende købstadkommer efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Denne kendelse kan inden 4 uger fra forkyndelse påankes til Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22⁴, København V. "

Kendelsen er den 2/2 1967 forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3.

Overfredningsnævnet har den 4/3 1967 foretaget besigtigelse i sagen og har herved forhandlet med ejeren af de to parceller, gård-ejer Laursen, samt med repræsentanter for Linå kommune, Danmarks Naturfredningsforening, fredningsplanudvalget for Vejle og Skanderborg amter og fredningsnævnet.

Overfredningsnævnet har besluttet at stadfæste den af fredningsnævnet afsagte kendelse dog med den ændring, at det i den nord-

^{x)} se fodnote foregående side.

lige ende af matr. nr. 7a beliggende hus med have udgår af fredningen.

Et kort, nr. SK.118, visende det fredede areal, der er på ca. 4½ ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

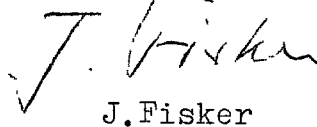
Den af fredningsnævnet for Skanderborg amtsrådsreds den 31/5-1966 afsagte kendelse vedrørende fredning af matr. nr. 3ag og et areal af matr. nr. 7a Laven by, Linå sogn, stadfæstes med den foran anførte ændring.

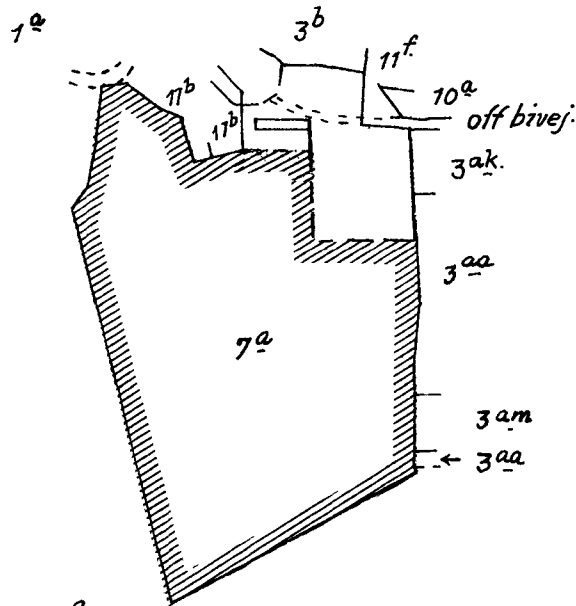
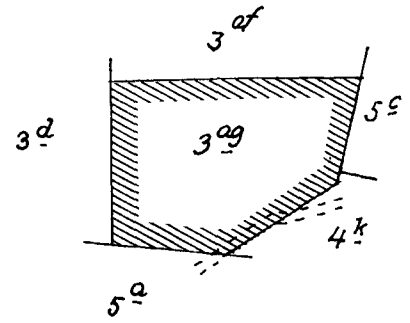
Der tillægges ejeren, gårdejer Viggo Laursen, Laven, en erstatning på 15.000 kr., der forrentes med 6% p. a. fra den 31/5 1966 til betaling sker.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Skanderborg amtsfond og de i amtsrådsredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

bekræftes.

J. Fisker

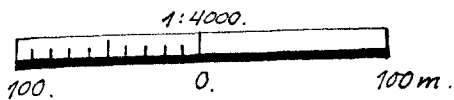
Terræn af
Laven by 1^a

Lina sogn

Gern herred

Skanderborg amt,

 FREDNINGSGRÆNSE
MÅLFORHOLD 1:4000.

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 31/3 - 1967.
By: LAVEN
Sogn: LINÅ
Plan nr. SK 118.

FREDNINGSNÆVNET>

Fr. 31/5/1966 (389/65)

CITERET FULDT UD I OFN K AF 11/4 1967

Den 31. maj 1966 afsagde fredningsnævnet for Skanderborg amt følgende

K E N D T S E L S E:

Den 8. maj 1965 ansøgte Linå sogneråd for ejeren af matr. nr. 3 g Laven by, Linå sogn, gårdejer Viggo Laursen, Laven, om tilladelse til at udstykke en parcel af nævnte matr. nr. til bebyggelse med eenfamiliehus.

Da det areal, ansøgningen omfattede, er beliggende i et meget naturkært område i ret kort afstand fra Julse overfor Himmelbjergtet og i nærheden af to allerede fredede områder af dele matr. nr. 1 g og 1 II Laven by, Linå sogn, og matr. nr. 5 g smet, nærede fredningsnævnet betænkeligheder ved at tillade det ansøgte, hvorfor sagen ~~ikke~~ blev forelagt fredningskomiteen for Vejle og Skanderborg amter, der ved skrivelse af 17. juli 1965 udtalte:

"Det påtænkte hus vil blive højt beliggende med vid udsigt over søområdet mod Himmelbjergtet og over det område ved Julse, for hvilket en fredningssag venterer.
Sognerådsformanden har oplyst, der vil blive tale om belårshus, og at bygherren for tiden er bosiddende i København, og at man ikke ved, hvorvidt han ønsker at blive fast bosiddende i det heromhandlede hus.
Fra et fredningssædligt synspunkt må man anse byggeriet for uheldigt."

I et møde den 17. august 1965 besluttedes det, at sognerådsformanden i Linå kommune skulle forhandle med andrageren om en fredning af dennes ejendom matr. nr. 7 g, der ligger i tilknytning til det fredede område af 1 g Laven samt fredning af resten af matr. nr. 3 g imod, at andragendet om udstykning til belårsbeboelse på 1. parcel af 3 g imødekommes.

Andrageren har herefter mundtligt overfor fredningsnævnet fremsat

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 03800.02

Dispensationer i perioden: 18-04-1997

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

18/04-97

Modtaget:
Skov- og Naturstyrelsen

29 APR. 1997

Landinspektør Jens Peter Holm
Landinspektørgården
Håndværkervej 6
8600 Silkeborg

REG. NR. 3800.02

Vedr. j.nr. 16/1997 - arealoverførsel fra matr.nr. 7 a Laven by, Linå, til matr.nr. 3 ak smst.

I skrivelse af 20. december 1996, modtaget af Fredningsnævnet den 31. januar 1997, har De forelagt en sag vedrørende arealoverførsel, hvorved der overføres 1.784 m² fra matr.nr. 7 a til 3 ak Laven by, Linå. Den sydligste del af arealet, som ønskes overført, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 11. april 1967, der afløser Fredningsnævnets kendelse af 31. maj 1966.

Da der ikke sker nogen ændring af arealanvendelsen inden for fredningen, hvilket indebærer, at der ikke må anlægges egentlig have, opføres skure eller lignende, kan Fredningsnævnet jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele godkendelse af arealoverførslen.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

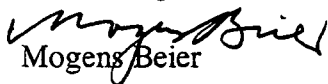
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

adS N 1996-1211/12-0030

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-743-2-97)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26,
8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand

Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them

Henning G. Pedersen, Himmelbjergvej 24, 8600 Silkeborg

Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg

Ingrid Laustsen, Himmelbjergvej 18, 8600 Silkeborg

Erik R. Hansen, Himmelbjergvej 20, 8600 Silkeborg

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandouest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. oktober 2015

FN-MJØ 2015.102: Tilbygning til bolig og lovliggørelse af bålhytte

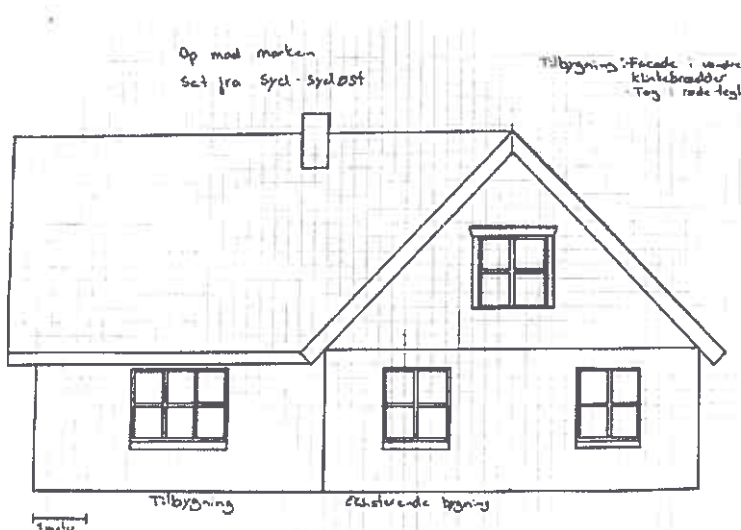
Fredningsnævnet har den 23. september 2015 fra Silkeborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opføre en tilbygning til en bolig og at lovliggøre en opført bålhytte på matr.nr. 17b Laven by, Linå, beliggende Himmelbjergvej 16, 8600 Silkeborg.

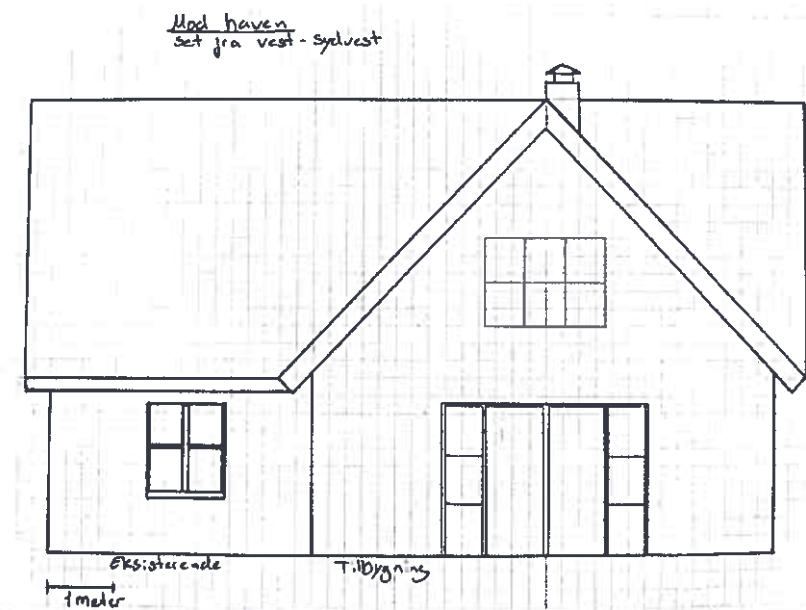
Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 11. april 1967 om fredning af arealer ved Laven, der er en tilstandsfredning med bestemmelser blandt andet om, at arealerne ikke må bebygges yderligere. Fredningen er begrundet i, at området ligger i et meget naturskønt område i ret kort afstand fra Julsø over Himmelbjerget og i nærheden af to allerede fredede områder.

Silkeborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter en tilbygning på 38,5 m² til eksisterende bolig, hvor facaden bliver i vandrette klinkbrædder og med røde tegl på taget. Der ansøges videre om lovliggørelse af en bålhytte på 12,25 m², der er opført ca. 22 meter vest for tilbygningen i haven og i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Det er kommunens opfattelse, at bålhytten ikke påvirker landskabet i negativ retning.

Tilbygningen er illustreret ved følgende tegningsmateriale:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 9. oktober 2015. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ejendommens ejere Jakob Bojsen og Dorte Mathiesen, Silkeborg Kommune ved Solveig Jensen, Friluftsrådet ved Knud Vogelius, Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt og nabo Niels Mørch. Det blev oplyst, at de solceller, der er placeret på beboelsesejendommens tag umiddelbart udenfor fredningen, ønskes placeret på tilbygningens tag i fredningen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Laven er en tilstandsfredning, der bl.a. andet er begrundet i den kortere afstand til Himmelbjerget, og fredningsbestemmelserne medfører, at den allerede opførte bålhytte og en tilbygning til beboelsesejendommen kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Bålhytten er placeret i haven, der ligger i en lavning og kun kan ses fra de nære omgivelser og således ikke er synlig i retning mod Laven og Himmelbjerget. Fredningsnævnet meddeler på denne baggrund og i lyset af bålhyttens størrelse og fremtræden lovliggørende dispensation til denne.

Fredningsnævnet meddeler endvidere dispensation til projektet med tilbygningen, der på samme måde ikke vil være synlig fra andet end de nære omgivelser. Som tilkendegivet ved besigtigelsen kan de eksisterende solceller placeres på tilbygningens tag på betingelse af, at taget er i sort farve, og at solcellerne placeres i en firkant.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Søren Goldmann,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Silkeborg Kommune, att. Gry Bruhn Hansen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,

8. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
9. Friluftsrådet, Silkeborg,
10. Region Midtjylland,
11. Kulturstyrelsen,
12. Jakob Bojsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyλλandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 2. februar 2017

FN-MJØ-121-2016: Oprensning af et vandhul

Fredningsnævnet har den 3. oktober 2016 fra Silkeborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at foretage oprensning af et vandhul på matr.nr. 3ag Laven By, Linå, Anedalvej 6, 8600 Silkeborg. Ansøgningen er indgivet af ejeren Peter Andreas Gjerluf Nielsen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealet besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af den 11. april 1967 om fredning af arealer ved Laven, der er en tilstandsfredning med forbud mod ændringer i terrænformerne. Der må ikke foretages afgravninger, udjævninger eller opfyldninger.

Silkeborg Kommune har oplyst, at der er tale om en eng/græsmark med en fugtig lavning, hvor der står vand i vinterhalvåret og i fugtige perioder. Ejeren ønsker at oprense lavningen, så der kommer et lille og mere permanent vandhul i lavningen på ca. 300-400 m². Lavningen oprenses for planter og sediment og uddybes med ca. 0,5 meter på midten og med svagt skrånende brinker. Lavningen er oprindeligt drænet mod syd. Drænet er gammelt og har nedsat funktion, og det vil blive afbrudt ved oprensningen. Det oprensede materiale udbredes i et tyndt lag i lavningen mod syd, så terrænet bindes sammen om lavningen, uden at der laves en vold. Vandhullet ønskes oprenset for at sikre et vandspejl i en længere periode til gavn for dyrelivet i området. Det vurderes, at vandhullet vil passe naturligt ind i landskabet. Før dræningen har der sandsynligvis været vand året rundt i den lille lavning, som man så har forsøgt at dræne for at udnytte arealet til landbrug. En gennemgang af luftfotos fra 1954-2016 viser lavningen i hele perioden. På enkelte luftfotos er der vand i lavningen, men for det meste fremstår lavningen bare som en fugtig lavning uden omdrift, men omgivet af dyrkede arealer. Der findes mange andre små vandhuller i området i lignende lavninger i landskabet. Det er desuden kommunens vurdering, at der er tale om et meget lille indgreb i terrænet, og at et lille vandhul vil ligge meget naturligt i lavningen i forhold til både de nære omgivelser og i forhold til landskabet i området som helhed.

Silkeborg Kommune besøgtede arealet den 27. september 2016. Ved besøgtelsen fremstod lavningen med udbredt fugtigbundsvegetation i form af vandpileurt, lysesiv og lav ranunkel, og jorden var fugtig på trods af en lang periode uden nedbør. Den er naturligt afgrænset af terrænet hele vejen rundt, og terrænet falder naturligt mod syd. Den har karakter af eng, men den er ikke stor nok til at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den er ikke et beskyttet vandhul, da den er drænet og tør i det meste af sommerhalvåret.

Silkeborg Kommune har videre oplyst, at vandhullet er ca. 4 km fra nærmeste Natura 2000 område, som udgøres af EF-habitatområde Silkeborgskovene. På grund af afstanden og det ansøgtes begrænsede karakter vurderes der ikke at være risiko for mulig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde. Kommunen har ikke kendskab til forekomsten af bilag IV-arter på arealet, men det er ikke usandsynligt, at stor vandsalamander eller spidssnudet frø findes i området. Oprensning af lavningen vil uden tvivl forbedre forholdene for en eventuel forekomst af begge arter. Der er tidligere på året fundet butsnudet frø i lavningen, hvilket viser, at der er padder i området, som er klar til "at flytte ind". Det ansøgte vandhul vil uden tvivl øge naturindholdet markant i området ved at forbedre yngleforholdene for padder og skabe et levested for vandhulsflora og -fauna.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 23. januar 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Peter Andreas Gjerluf Nielsen med Morten Vissing og Anders Næslev fra Aqua, Silkeborg Kommune ved Kristoffer Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening ved Benny Jensen og Friluftsrådet ved Knud Vogelius. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation på de vilkår, som fastsættes af Silkeborg Kommune om oprensningen mv.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Laven betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, der omfatter et vådt område, og som anført af Silkeborg Kommune vil medvirke til at fremme områdets naturindhold og dermed ikke kan anses som en terrænændring, der er i strid med fredningen.

Dispensationen meddeles således, at der ved udførelsen og den efterfølgende brug skal ageres i overensstemmelse med de vilkår, Silkeborg Kommune stiller som betingelse for projektets udførelse.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Søren Goldmann,
3. Peter Andreas Gjerluf Nielsen,
4. Morten Vissing,
5. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København,
6. Silkeborg Kommune, EJD-2016-04625,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
11. Dansk Botanisk Forening,
12. Friluftsrådet, Silkeborg,
13. Region Midtjylland,
14. Kulturstyrelsen.

Silkeborg Kommune har videre oplyst, at det ansøgte ikke findes at påvirke landskabsinteresserne i negativ retning på grund af størrelse og udtryk. Konstruktionerne er i et mindre landskabsrum omkranset af bygninger og bevoksning i et relativt plant terræn inden for ejendommens haveareal, således at de kun har visuel betydning lokalt. Fredningsnævnet meddelte den 22. oktober 2015 dispensation på naboejendommen til lovliggørelse af en bålhytte bl.a. med den begrundelse, at bebyggelsen ikke er synlig i retning mod Laven og Himmelbjerget.

Silkeborg Kommune har oplyst, at ejendommen er beliggende ca. 3,5 km sydvest for Silkeborgskovene. På grund af det begrænsede omfang og afstanden til Natura2000-område vurderes det ikke, at der vil være risiko for mulig påvirkning af dette internationale naturbeskyttelsesområde. Ejendommen er sandsynligvis hjemsted for flere arter af flagermus, der alle er strengt beskyttede bilag IV-arter. Flere arter findes over hele Silkeborg Kommune. De flyver langs ledelinjer af træer eller vand og yngler i gamle træer eller huse. Det vurderes samlet, at det ansøgte ikke vil påføre nogen påvirkning af strengt beskyttede arter, herunder flagermus.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 23. januar 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Niels Mørch, Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen, Danmarks Naturfredningsforening ved Benny Jensen og Friluftsrådet ved Knud Vogelius. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Laven betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

De ansøgte konstruktioner er placeret i yderkanten af fredningen og er ikke synlige i fredningens øvrige omgivelser. Da de på den baggrund ikke findes at have nogen betydning for oplevelsen af fredningen, meddeler fredningsnævnet lovliggørende dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,

- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Søren Goldmann,
3. Niels og Jonna Mørch,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2016-05342,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Silkeborg,
12. Region Midtjylland,

13. Kulturstyrelsen.